

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Türk Kültürüne İlişkin Algıları

Elif Eda SARIKAYA¹
İbrahim DOYUMĞAÇ²
Sunay AKKAYA³
Fatih KANA⁴

Öz

Dil öğrenimi, hedef dilin temel becerilerini ve bütün kurallarını öğrenmekten ibaret değildir. Dil öğrenmek; kültür öğrenme, kültürel etkileşimde bulunma ve kültürel etkileşime katılma sürecini de ifade etmektedir. Dilin kültürün taşıyıcısı olduğu dikkate alınarak bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüyle ilgili algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenmekte olan C1 düzeyindeki 23 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Durum çalışmasına dayanan araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiye’de bir devlet üniversitesinin TÖMER’i bünyesinde öğrenim gören C1 düzeyinde 23 yabancı öğrenci oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanan verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda ise yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk insanını samimi, saygılı, yardımsever, misafirperver vb. özelliklerle algıladıkları; Türk insanının maddi ve manevi değerlerini koruyan ve inançlarına bağlı insanlar olduğu düşüncesine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürünün zengin bir geçmişe sahip olduğu düşüncesinde oldukları sonucuna da ulaşılmıştır. Ayrıca bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürünü sırasıyla diziler/filmler, yurt dışındaki Türk okulları, üniversiteler, internet (YouTube gibi), yakın çevre, gezi ve kitaplar aracılığıyla tanıdıkları sonucuna da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: C1 düzeyi, yabancı öğrenciler, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, kültür algısı.

¹ Yüksek lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Çanakkale, eliifsarikaya@gmail.com, ORCID ID:009-006-7800-2892

² Arş. Gör. Dr., Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Adıyaman, ibrahim-63doyum@gmail.com , 0000-0002-8234-7555.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Adıyaman, sunayakkaya@gmail.com, 0000-0002-5640-3111.

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Çanakkale, fatihkana@comu.edu.tr, 0000-0002-1087-4081

Kaynak gösterme: Sarıkaya, E. E., Doyumğaç, İ., Akkaya, S. ve Kana, F. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüne ilişkin algıları. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 8(2), 393-420.

DOI:10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v08i2008

Perceptions of Turkish Culture Learners of Turkish as a Foreign Language

Abstract

Learning a new language is not about learning all the grammars, the basic skills or vocabularies. It is about learning culture and be a part of that culture and because the language is savior of the culture. In this study it is aims to identify students who learn Turkish as a foreign language and in the same time it aims to determine their perceptions of Turkish culture.

To achieve this aim 23 students who studied turkish in C1 level has been interviewed. The study consists of 23 students at C1 level study at TÖMER in Türkiye in the academic year 2022-2023, and to analyze the data that has been collected we used descriptive analysis technique.

In the end of the study the foreign student who learn Turkish will understand the Turkish people are kind, respectful, helpful and hospitable in addition to Turkish people are people who protect their material and spiritual values and they are so loyal to their beliefs.

In the same time they will learn that the Turkish culture has a very rich past, in addition to they study shows us that most of the student got to know about Turkish culture from Turkish shows and movies, Turkish schools abroad, universities, internet like youtube, close environment maybe friend or family, traveling and books.

Keywords: *C1 level, foreign students, teaching Turkish as a foreign language, culture perception.*

Giriş

Kültür, bir toplumun düşünce, bilgi, birikim, bilinç ve hayat tarzını yansıtan değerler bütünüdür. Kültür yalnızca bunları içermekle kalmaz aynı zamanda bir toplumun ulusal kimliğini oluşturan/içeren devingen bir güçtür. Bu devingen güç, bir toplumun duygusal, bilişsel, ruhsal, sosyal ve sanatsal niteliklerini temsil etmektedir. Bu yönüyle kültür ait olduğu toplumun geleneklerini, göreneklerini ve inançlarını kapsamaktadır (UNESCO, 1982). Türkçe Sözlük'te (2023) ise kültür; “tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin” olarak tanımlanmaktadır. Başka bir tanımla kültür, “bir varlığın çevresiyle birlikte oluşturduğu birlikteliği sağlayan bütün unsurların toplamı” (Karaağaç, 2023:579), “insanın yaşadığı probleme/ihtiyacına çözüm üretmesi”dir (Akkaya, 2020: 313). Kültür, bir toplumun deneyimlerini biriktirmesine ve kuşaktan kuşağa aktarmasına aracılık etmektedir. Toplumun deneyimlerinin kuşaktan kuşağa taşınmasında ise dil; temel, belirleyici rol oynamaktadır (Börekçi, 2006: 13). Dil, kültürün taşıyıcısı; kültür ise dilin niteliklerini göstermeye yarayan değerlerin bütünüdür. Dil; toplumun duygu, düşünce, ilgi, bilgi ve kültürel değerleri üzerinde şekillenirken aynı zamanda kültürün de aktarıcısı durumundadır. Söze ve yazıya dökülen her şey kültürün dil aracılığıyla hayata yansımastır. Dil ve kültür birbirini besleyen ve birbirinden beslenen yani birbirini hem etkileyen hem de birbirinden etkilenen ögelerdir (Börekçi, 2006; Güvenç, 1979). Dilin kültürün taşıyıcısı olduğu dikkate alındığında öğrenilen dille birlikte aynı zamanda kültürün de öğrenildiği/edinildiği söylenebilir. Bu sebeple bir öğrencinin yeni bir dil öğrenmesi aynı zamanda o dilin ait olduğu kültürü de öğrenmesi/edinmesi anlamına gelmektedir.

Öğrencilerin yeni bir dili veya kültürü öğrenmesi olaylara, olgulara ve durumlara daha farklı bakış açılarından bakmalarını sağlamaktadır. Bu durum aynı zamanda öğrencilerin hedef dili öğrenme sürecini ve hedef kültüre uyum sağlamalarını etkilemektedir. Bu sebeple ana dili olarak Türkçe öğrenenler ile yabancı dil/ikinci dil olarak Türkçe öğrenenlerin öğrenme, anlama ve anlamlandırma süreçleri birbirinden farklıdır. Hedef dilin kültürü hakkında edinilen fikir ve bilgilerin dili öğrenme sürecini etkileyen faktörlerden biri olduğu söylenebilir (Demir ve Açık, 2011; Göçer, 2012;). Kültürü bir sözlüğe benzeten Göçer (2012) herhangi bir yaşam biçiminin hangi millete ait olduğunun o kültürün karakteristik özelliklerine bakılarak

tanınabileceğini belirtmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk dilini tam anlamıyla kavrayabilmeleri, Türk kültürünü tanıyıp anlamlandırmalarıyla mümkündür. Birçok dilde olduğu gibi Türkçede de kelimeler kullanıldıkları bağlamlara göre farklı anlamlara gelebilmektedir. Beden dili ve karşılaşılan olaylara verilen tepkiler de tıpkı kelimeler gibi kültürden kültüre değişebilmektedir. Bu sebeple öğrencilerin bir dili yalnızca kurallarıyla öğrenmeleri, hedef dili sınırlı kullanabilmeleri anlamına gelmektedir. Bu nedenle yabancı bir dil öğrenmek, o dilin ait olduğu kültürü de öğrenme ihtiyacı doğurur. Çünkü, dil ve kültür birbiriyle yakından ilişkili öğelerdir. Öğrenilmek istenen dilin konuşulduğu kültürün ve o kültürde yaşayan insanların düşünce şeklinin de öğrenilmesi, dil öğrenme sürecini olumlu yönde etkilemektedir (Çelik, 2014).

Ana dili Türkçe olan öğrenenler, içinde doğduğu ve büyüdüğü kültürün yardımıyla dili daha kolay anlamlandırabilirken farklı bir kültürden gelen yabancı öğrenciler hedef dili öğrenirken aynı zamanda kültürü de öğrenme ihtiyacı hisseder. Yabancı dil öğrenenler bu ihtiyacını karşılamak üzere kendi kültürü ile hedef kültür arasında çeşitli yollar ya da araçlarla (dizi, film, müzik, kıyafetler, müzeler vb.) ilişki kurma ihtiyacı hissedebilirler. Özellikle hem görsel hem işitsel bir öğrenme ve öğretme aracı olan film ve video gibi araçların derslerde kullanılması öğrencilerin konuşma ve dinleme etkinliklerinin bir bütün olarak pratik hâle gelmesini sağlamaktadır. Bunun yanı sıra film veya videodan yararlanma, dilin gündelik hayatta nasıl kullanıldığının öğrenilmesini ve böylelikle hedef dilin ve kültürün birlikte öğrenilmesini sağlayacaktır (İşcan, 2011).

Yeni bir dil öğrenmek başka bir toplumun değer yargılarını öğrenmek, bu değer yargıları üzerinden olay ve olguları değerlendirmek anlamına gelmektedir. Bu durum öğrencilerin olay ve olguları kültürlerarası bakış açısıyla değerlendirmelerini sağlayarak kültürlerarası iletişimde öğrencilere yetkinlik kazandırmaktadır (Melanlıoğlu, 2013). Kültürlerarası iletişimin sağlanması ile öğrenciler toplumsal olay, olgu, davranış vb. durumlara daha hoşgörülü, bilinçli ve duyarlı olma yetkinliğini edinmektedir (Güleç ve Ömeroğlu, 2020). Yeni bir dil ve kültürün öğrenilmesinin sonucu olarak öğrenciler, kendi kültürleri ile hedef kültür arasındaki ortak ve farklı unsurları daha açık bir şekilde görebilmektedir. Buna bağlı olarak öğrenciler toplumsal olay, olgu ve davranışları daha farklı açılardan açıklayabilmekte ve farklı kültürlerin etkileşiminin sonucu olarak öğrendiklerinin daha kalıcı olmasını sağlayabilmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin kültürel

farkındalığının gelişmesinin, dil öğrenimi için önemli bir basamak olduğu söylenebilir.

Alan yazın (Demir ve Açık, 2011; Göçer, 2012, Kalfa, 2013; Melanlıoğlu, 2013) incelendiğinde yabancı dil öğreniminin, o dilin konuşulduğu kültürün de öğrenilmesiyle yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Kültür aktarımı öğrencilerin farkındalık kazandığı, farklı kültürel değerler arasında ilişki kurduğu ve bu değerleri anlamlandırdığı belirtilmektedir. Yabancı dil olarak Türk öğretiminde kültürel unsurların paylaşımında en çok incelenen konunun ders kitapları olduğu anlaşılmaktadır. Kültürel paylaşım unsurları farklı yönlerden ele alındığı için bazı çalışmalarda kültürel paylaşım unsurlarının yeterli düzeyde verildiği, bazı çalışmalarda ise yetersiz olduğu belirtilmektedir. Ayrıca söz konusu çalışmalarda kültürün öğrencilerde farkındalık oluşturmak açısından önemli olduğu belirtilerek dil öğrenim sürecini etkilediğine dikkat çekilmiştir. Kültür aktarımını ele alan çalışmaların ulaştığı ortak sonuçlardan bir diğeri ise yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki kültür unsurlarının daha da zenginleştirilmesidir. Öneri olarak ise ortak kültürel unsurlara yer vermek ve bunların dağılımının dengeli olmasının sağlanması önerilmektedir (Açıkgöz, 2018; Bayraktar, 2015; Erdem vd., 2015; İşcan ve Yassıtaş, 2018; Kalenderoğlu, 2015; Kaplan, 2021; Kutlu, 2015; Mutlu ve Set, 2020; Okur ve Keskin, 2013; Sebzezioğlu, 2023; Sever, 2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımının sağlanmasına ilişkin de birçok çalışma mevcuttur. Çalışmaların her birinde kültürel paylaşımın sağlanması için farklı bir tür veya materyal (araç-gereç) önerisinde bulunulmuştur. Örneğin, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin (Bölükbaş ve Keskin, 2010), geleneksel el sanatlarının (Çağlak, 2023), müzelerin (Akkaya, 2020; Gün ve Çeri, 2021), dijital öykülerin (Türkben ve Alptekin, 2022), filmlerin (İşcan, 2017), fıkraların (Turgut-Yeşilyurt, 2019), müziğin (Çoban, 2022), türkülerin (Yavuzel, 2020) vb. türlerin veya etkinliklerin etkili olduğu belirtilmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımının öneminin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında kullanılan ders kitapları, öğretim elemanları ve öğrenci görüşleri üzerinden ele alındığı bir çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültür unsurlarını daha çok Türk arkadaşlarından ve Türk dizilerinden öğrendikleri ifade edilmektedir (Koparan ve Canbulat, 2020).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimiyle ilgili alan yazınındaki çalışmalar (Nazik ve Kana, 2023; Sallabaş ve Gök, 2021) incelendiğinde ders kitap-

ları, sözlü-yazılı kültür öğeleri, halk edebiyatı ürünleri ve filmler aracılığıyla kültür aktarımı vb. konuların kültürle ilgili olarak ele alındığı dikkat çekmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımıyla ilgili öğrenci görüşlerine ilişkin çalışma sayısı sınırlı sayıdadır. Söz konusu çalışmalarda Türk kültürüyle ilgili tutumlar ele alınmaktadır (Nazik ve Kana, 2023; Sallabaş ve Gök, 2021). Bir dili öğrenmeden önce ve öğrendikten sonra kişinin o dilin konuşulduğu toplum ve o dilin ait olduğu kültür hakkındaki duygu, düşünce ve algıları değişebilmektedir. Söz konusu çalışmaların sonuçları dikkate alınarak bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüyle ilgili algılarını tespit etmek şeklinde belirlenmiştir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkiye ve Türk kültürüyle ilgili düşünceleriniz nelerdir?
2. Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanımanıza aracılık eden kaynaklar/unsurlar nelerdir?
3. Türkiye ve Türk kültürüyle ilgili Türkçe öğrenmeye başladıktan sonra düşüncelerinizde değişikliğin olup olmadığı hakkında neler düşünüyorsunuz?

Yöntem

Çalışmanın Deseni

Çalışma, Türkiye’ye çeşitli sebeplerle gelip Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültür algılarında meydana gelen değişimler ile bu değişimlere sebep olan etkenleri tespit etmeye yönelik nitel bir çalışmadır. Nitel çalışmalar, insanların tutumlarını, davranışlarını görüşlerini, deneyimlerini detaylı bir yaklaşımla anlamayı, yorumlamayı ve betimlemeyi hedefleyen; derinlemesine inceleme imkânı sunan bir çalışma türüdür (Maxwell, 1996; Merriam, 2009; Yin, 2018). Bu çalışmada da nitel çalışma desenlerinden çalışmanın yapısına uygun olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, bir durumun derinlemesine araştırılmasına olanak sağlamaktadır. Bu desende bir duruma ilişkin etmenler bütüncül bir bakış açısıyla araştırılır (Creswell, 2017; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye’de bir devlet üniversitesine bağlı Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde C1 düzeyinde Türkçe öğrenen yirmi üç (23) yabancı öğrenci oluşturmaktadır. Öğ-

rencilerden 7'si erkek, 16'sı kadındır. Çalışmanın örneklem grubunun C1 düzeyinden seçilmesinin sebebi, C1 düzeyindeki öğrencilerin kendilerini kolay bir şekilde ifade etmeleri ve Türk kültürünü yakından tanımalarıdır. Çalışmaya katılan bütün öğrencilerin gönüllü olmasına özen gösterilmiş ve onayları alınmıştır. Çalışmada basit seçkisiz örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Bu örnekleme yönteminde evrendeki bütün katılımcılar seçilmek için eşit şansa sahiptir (Büyüköztürk vd., 2019).

Veri Toplama Aracı ve Süreci

Çalışmanın verilerinin toplanmasında, bu çalışmayı yapan araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form aracılığıyla Türkçe öğrenmek için Türkiye'ye gelen öğrencilerin Türk kültürüne yönelik algılarındaki değişimler ve bu değişimlerin sebepleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Sorular, iki öğretim üyesi tarafından kapsam geçerliliği açısından kontrol edilmiştir. Öğrencilerin Türk kültürüyle ilgili algılarının yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplandığı çalışmada, Türkçe öğrenmek için Türkiye'ye gelmiş ve C1 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilere yarı yapılandırılmış form aracılığıyla hazırlanan sorular uygulanmıştır. Öğrencilerin her birine, daha önceden hazırlanmış ve alan uzmanları tarafından kontrol edilmiş soru kağıtları dağıtılmıştır.

Uzman görüşleri doğrultusunda son hâli verilen üç sorudan oluşan görüşme formundaki sorular, öğrencilere uygulanmıştır. Öğrenciler soruları cevaplamaya başlamadan önce, soruların yazılı olduğu kâğıdın incelenmesi istenmiş ve öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmıştır. Görüşme formunun uygulanmasına bir ders saati ayrılmış ve bu ders süresi boyunca katılımcıların cevapları tamamlaması için onlara gerekli açıklamalar yapılmıştır. Öğrencilerden yazılı görüşler alındıktan sonra öğrencilerin cevaplarının bulunduğu kağıtlar çözümlenmek üzere muhafaza edilmiştir.

Araştırma için gerekli etik kurul izni, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (17.02.2022 tarih ve 07/39 sayılı kararı) alınmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışma, farklı nedenlerle Türkiye'ye gelmiş ve Türkiye'de Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürüyle ilgili algılarını belirlemeye yönelik yapılmış nitel bir çalışmadır. Nitel veri analizi, araştırmacının verileri düzenlediği, çözümlendiği, sentezlediği, önemli değişkenleri bulduğu ve elde ettiği bilgileri rapora yansıttığı bir süreçtir (Bogdan ve Biklen, 1992). Yıl-

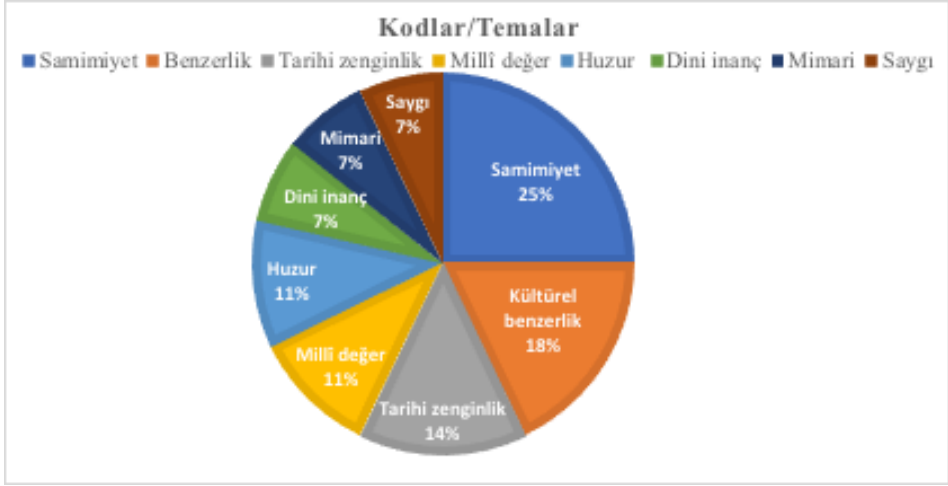
dırım ve Şimşek'e (2013) göre nitel veri analizi araştırmacıya esneklik ve yaratıcılık sağlayan çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir veri analiz türüdür. Bu çalışmada, öğrencilerin yazılı görüşleri tek tek incelendiği için nitel çalışma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

Betimsel analizde, çözümlenmeler daha önceden belirlenen temalara yerleştirilir. Betimsel analizde veriler önceden belirlenmiş kategorilere yerleştirilirken içerik analizinde kategoriler içeriklere göre oluşturulur. Bu analiz türünde temel amaç, elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır. Bu süreçte veriler, anlamlı ve mantıksal bir bütünlük içerisinde bir araya getirilir. Araştırmacı düzenlemiş olduğu verileri tanımlayarak gerekli yerlerde doğrudan alıntılar yapabilir. Sürecin sonunda araştırmacı; bulguları yorumlar, ilişkilendirir, karşılaştırır ve anlamlandırır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı görüşleri doğrultusunda yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla Türk kültürüne yönelik algıları incelenmiş ve betimsel analiz yoluyla veriler elde edilmiştir. Daha sonra ise temalar çerçevesinde öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar kodlanmıştır. Çalışmanın problem sorularına bağlı olarak çözümlenen veriler sonuç bölümünde yorumlanarak tartışılmıştır. Çalışmanın problemine göre öğrencilerin yazılı görüşleri incelenmiş, elde edilen bulgular tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Katılımcıların doğrudan ifadeleri kodlarla verilmiştir. Katılımcılardan kadınlar K1, K2, K3...; erkek ise E1, E2, E3... şeklinde kodlanmıştır. Bu çalışmada kodların ve kategorilerin elde edildiği öğrencilerin cevaplarından doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın problem soruları bağlamında elde edilen veriler bulgular bölümünde verilmiştir. Bulgular grafikler ve doğrudan alıntılar şeklinde sunulmuştur.

Şekil 1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türk Kültürü hakkında düşüncelerine ilişkin bulgular

Şekil 1 incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'ye gelmeden önce Türk insanını samimi ve saygılı/yardım sever olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Ayrıca Türkleri millî değerlerini koruyan ve dini inançlarına bağlı olan insanlar olarak bildikleri fark edilmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye'yi ise mimari açıdan zengin ve huzurlu bir ülke olarak bildikleri görülmektedir. Türk kültürünü ise kendi kültürlerine benzettikleri (kültürel benzerlik) bu açıdan Türk kültürünün öğrenciler açısından çeşitlilik gösterdiği dikkat çekmektedir. Öğrencilerin Türkiye ve Türk kültürüne ilişkin bazı görüşleri aşağıdadır:

E3: “Çok dine yakın bir ülke diye düşünüyordum.”

K3: “Türkiye’de bütün kadınların örtündüğünü (...) sanıyordum.”

K5: “Genelde dizilerde sadece mühteşem hayat gösteriyorlar. Ama buraya geldikten sonra gördüm her şey normal.”

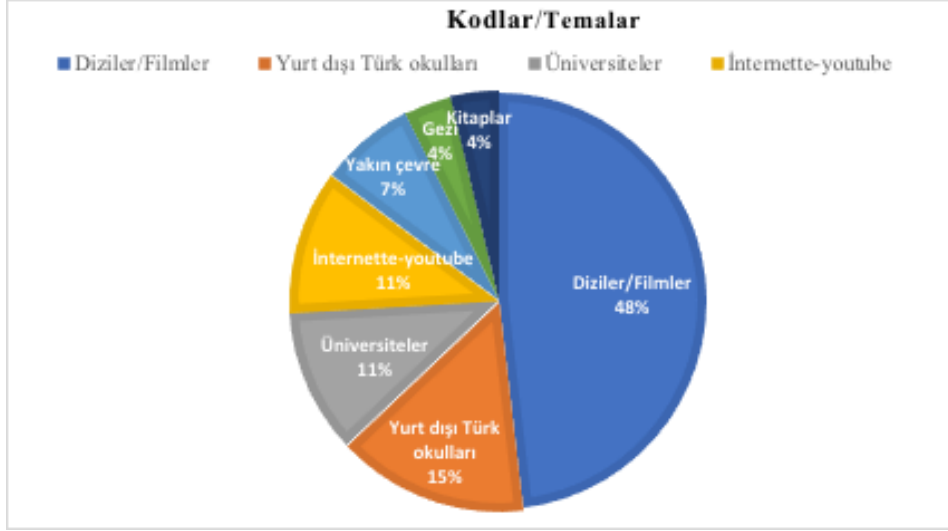
E7: “Benim ülkemizin kültürü bazı Türk kültürlerine benzer diye düşündüm. Çünkü tarihimiz bir olduğumuzdan dolayı böyle düşündüm.”

K8: “Dizilerde gördüğüm şeyler vardı, iyi de kötü de. Ama bu diziler sayesinde Türkiye'ye gelme, İstanbul'u ziyaret etme hayalim vardı. Genelde Türklerin misafirperver olduklarını, yaşlılara saygıyla davrandıklarını ve kültürlerimizin benzer olduklarını düşündüm.”

K11: “Türk kültürü biraz kendi kültürümüze benzer mesela geleneklerimiz hemen hemen aynı. Türkiye hakkında olan fikirlerim, Türkiye güzel ve mimari yapılara sahip bir ülke diye düşünüyordum.”

K15: “Türkiye’ye gelmeden önce bütün şehirlerin İstanbul gibi olacağını düşünüyordum, sokakların daha büyük olacağını”

K16: “Genelde Türk insanlarını daha sakin ve cana yakın tahmin ediyorum. ...”

Şekil 2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türk kültürü hakkında edindikleri bilgilerin kaynaklarına ilişkin bulgular

Şekil 2 incelendiğinde, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye’ye gelmeden önce Türk kültürü hakkında fikir sahibi oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin Türk kültürünü sırasıyla diziler/filmler (%48), yurt dışında bulunan Türk okulları (%15), üniversiteler (%11), internet (YouTube) (%11), yakın çevre (%7), gezi (%4) ve kitaplar (%4) aracılığıyla tanıdıkları görülmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürünü nasıl tanıdıklarıyla ilgili bazı görüşleri şöyledir:

K1: *Evet. Ülkemde Maarif adlı bir Türk Uluslararası merkezinde okuyordum.”*

E1: *“Evet, bazı bilgilerim vardı. Ülkemde Türkiye hakkında bazı sözleri duyuyordum. Türkiye iyi ve güzel ülkedir diye biliyordum. Türkler iyi bir insanlardır ve çok kahve içerler diye de duyuyordum.”*

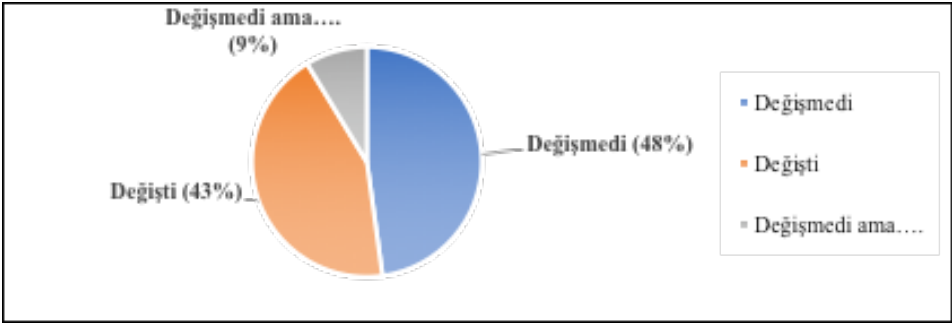
K2: *“Evet, var. Çünkü memleketimde Türk dizisi izlemiştim. Türk kahvesi, döner, çay vb. hepsi daha önce öğrendim. Türkiye’de özel ve küçük mahalleler olduğunu biliyordum.”*

E2: *“Tabiki de vardı. Türk kültürünü ve Türkiye’yi ilk olarak çocukluğumda diziler ve çizgi filmlerden öğrenmiştim. Liseyi ise Türkiye Maarif Vakfında bitirdim ve o yüzden hem dilini hem de insanlarını oradaki hocalarım sayesinde tanıdım.”*

E6: “Evet vardı. Bilgileri Türk dizilerinden, filmlerden, haberlerden ve gazetelerden öğrendim.”

K9: Evet vardı. Bu bilgileri en çok Türk dizilerden aldım. Türklerin yaşam şekli, dili, kültür hakkında bir sürü bilgi sunuyor.”

K11: “Evet, vardı. Bilgiler üniversitedeki hocalarımdan öğrendim. Çünkü Türkoloji bölümünde okuyordum. Oldukça dizi ve film izlediğim için bilgi edindim.”

Şekil 3. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türk kültürü hakkındaki düşüncelerinin süreç içerisinde değişip değişmediğiyle ilgili bulgular

Şekil 3 incelendiğinde, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye’ye geldikten sonra Türkiye’ye ve Türk kültürüne ilişkin algılarının %48 “değişmediği”, %43 “değiştiği”, %9 “değişti ama...” şeklinde olduğu anlaşılmaktadır.

E2: “Açıkkçası fikrim biraz değişti. Çünkü halkın kültürünü diziden öğrenmekle yakından görmenin çok farklı olduğunu bilmiyordum. Önceden Türklerin herkese ve her zaman iyi davranmadıklarını düşünüyordum çünkü ben Afganistan’da doğup büyüdüğüm için ve doğal olarak Afganistanlı olduğum için, Türklerin başka milliyetten olanları dışladıklarını sanıyordum. Ama Türkiye’ye (Bursa’ya) geldiğimden beri böyle bir şeyle karşılaşmadım.”

K2: “Türkiye’de yaşamaya başladıktan sonra görüşüm çok değişmiş. Sigara içen kadınlar ve ücretsiz çay satanlar bana şaşırtmışlar. Sabah sabah mercimek çorbası içmek de benim için yeni bir açıklama.”

E5: “Evet. Türkiye’ye geldikten sonra, burada çok kültürün olduğunu, her şehrin kendi kültürleri olduğunu farkettim. Her şehire gittiğimizde farklı kültürleri görüyoruz.”

K10: “Aslında diziler Türkiye’yi bize yansıtıyor. Her şey gerçek olmazsa da gerçeğe yakın yaşam, kültür görüyoruz. Fikirlerim Türkiye hakkında iyiydi ve hala böyle düşünüyor. Türk arkadaşlar ile tanıştıktan sonra da buna emin oldum. Türkiye’yi severim, kültürünü

de muhteşem görüyorum.”

K8: “Fazla değişmedi aslında ama milletin yabancılara karşı çok fazla sevgi olmadığını öğrendim. Türkiyeli gibi konuşmak, giyinmek baya önemliymiş. Ama aynı zamanda yardım etmek isteyen insanlar da çok, o yüzden bu soruya sadece bir açıdan bakmak yanlış.”

K11: “Türkiye’ye geldikten sonra fikirlerim değişmedi Türkiye ve Türk kültürü hakkında ne öğrendiysem onu buldum.”

Tartışma ve Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürle ilgili yapılmış birçok çalışmada dil öğretiminde kültürün önemine dikkat çekilmektedir. Örneğin; türkü, masal, efsane, halk hikâyeleri (Çakır, 2010) filmler (İşcan, 2017), fıkralar (Turgut-Yeşilyurt, 2019), müzik (Çoban, 2022), atasözleri, deyimler (Barcın, 2018; Demirtaş, 2021; Mutlu, 2017; Özkan, 2017), kalıp sözler (Boylu ve Başar, 2018; Yılmaz, 2022), türküler (Yavuzel, 2020), müzeler (Akkaya, 2020; Gün ve Çeri, 2021), şiir, menkıbeler (Başar, 2021), dijital öyküler (Türkmen ve Alptekin, 2022), broşürler (Tanrikulu ve Çelik, 2019) vb. türlerin kültür aktarımında önemli olduğu belirtilmiştir. Alan yazındaki çalışmalarda kültürel bütünleşmeyi sağlayacak şekilde etkinliklerin düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Dağdeviren, 2019; Dağdeviren ve Oğur, 2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel değerlerin söz konusu türler aracılığıyla aktarılması gerektiği vurgulanmaktadır. Söz konusu çalışmalarda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel değerlerin paylaşımında her türün ayrı bir öneminin olduğu ifade edilmektedir. Alan yazındaki çalışmaların sonuçları bütün olarak değerlendirildiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel unsurların ve evrensel değerlerin dengeli bir şekilde verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarının kültürel paylaşım konusunda bazı yönlerden yetersiz olduğu bu açıdan eksikliklerinin giderilmesi gerektiği belirtilmektedir (Bayraktar, 2015; Erdem vd., 2015; İşcan ve Yassıtaş, 2018; Kalenderoğlu, 2015; Karababa ve Üstünsoy-Taşkın, 2012; Kutlu, 2015; Okur ve Keskin, 2013). Örneğin, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe ders kitabı C1 düzeyinin (Erdem vd., 2015), İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Seti’nin (Okur ve Keskin, 2013), Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1-B2 setinin (Kutlu, 2015), Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 seviye ders kitabı (Mutlu ve Set, 2020), Yedi İklim Türkçe B1-B2 setinin (İşcan ve Yassıtaş, 2018), Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe 1 (Bayraktar, 2015), Gazi Üniversitesi yabancılar için temel düzey ile İstanbul yabancılar için

temel düzey ders kitaplarının (Kalenderoğlu, 2015), Yedi iklim yabancılar için Türkçe ders kitabı C1 düzeyinin (Kaçmaz ve Demirtaş, 2021) vb. ders kitaplarının/setlerinin kültürel değerler açısından zenginleştirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Söz konusu çalışmalarda yüksek/ileri düzeydeki ders kitaplarının orta düzey ve temel düzey ders kitaplarına göre kültür aktarımı açısından daha yoğun bir içeriğe sahip olduğu ifade edilmektedir. Türkçe öğretim seti A1 ders kitabının görsel materyal kullanımı açısından incelendiği başka bir çalışmada, kültür aktarımı konusunda kitabın yeterli olduğu, kitapta kullanılan görsel öğelerin büyük ölçüde sosyokültürel özellikler taşıyarak hedef dile ait kültürü yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır (Kaplan, 2021). Yedi İklim Türkçe ders kitapları ve Yeni Hitit Türkçe ders kitaplarının bütün düzeylerinin kültürel unsurlar açısından ele alındığı çalışmada, Yedi İklim Türkçe ders kitaplarındaki kültürel unsurların Yeni Hitit Türkçe ders kitaplarından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada, beden diline ilişkin kültürel unsurlara pek yer verilmediği belirtilmiştir (Sever, 2019). Açıkgöz (2018) ise Yeni Hitit yabancılar için Türkçe temel düzey ders kitabını incelediği çalışmada, kitapların kültür aktarımı açısından yeterli olduğunu ancak bazı eksikliklerinin bulunduğunu ifade etmiştir. (Sebzecioğlu (2023) yaptığı çalışmada Yesevi Türkçe öğretim setinde ortak kültürel unsurlara kısmen yer verildiğini ve ortak kültürel unsurlarla Türk dünyası konusunda farkındalık oluşturulmak istendiğini belirtmektedir. Aynı şekilde Kılıç (2019) Türkçeye Yolculuk ve Altay Türkçe Öğreniyorum kitaplarının B1-B2 düzeylerini incelediği çalışmasında, her iki kitapta da kültür aktarımı konusunda düzenlemeler yapılması gerektiğini ifade etmektedir. Türkçeye yolculuk A1 ve A2 düzeylerinin incelendiği başka bir çalışma, söz konusu kitapların edebiyat, folklor ve gelenekler gibi kültürel unsurlara az; sosyal hayatla ilgili kültürel unsurlara ise yeterli olabilecek şekilde yer verdiğini belirtmektedir (Kocayanak, 2019). İlgili Çalışmaların sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarının incelendiği çalışmalarda kültür aktarımı açısından farklı değerlendirmelerin yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın katılımcılarının Türkiye'ye ve Türk kültürüne ilişkin algılarının %48 değişmemesi, %43 değişmesi ve %9 az da olsa değişmesi bulgusunun nedeni ise Türkçe öğrendikleri kitaplardaki kültür öğelerine yer verilme miktarıyla ilgili olduğu düşünülebilir.

Kültür aktarımıyla ilgili öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar ilgili alanyazın sonuçlarını destekler niteliktedir. Örneğin, Ka-

rababa ve Üstünsoy-Taşkın (2012) yaptıkları çalışmada, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe ders kitaplarının Türk kültürünü tanıtmak açısından yetersiz olduğunu, bu nedenle zenginleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar. Diğer çalışmalarda da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında Türk kültür unsurlarına az yer verildiği (Erdil, 2018; Ökten ve Kavanoz, 2014) ve kültür farklılığından dolayı sınıf yönetiminde çeşitli sorunların yaşandığı belirtilmektedir (Doyumğaç, 2022). Ayrıca bazı çalışmalarda kültür farklılığının uyum sorununu da beraberinde getirdiği ifade edilmektedir (Barın, 1994; Erdem, 2018; Yılmaz ve Ertürk-Şenden, 2015; Yılmaz, Tezcan ve Doyumğaç, 2018). Yapılan başka bir çalışmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin, yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültür aktarımının önemli olduğu yönünde görüş sundukları belirtilmektedir (Caner vd., 2019; Moralı ve Göçer, 2019). Bu durum, yabancı dil olarak Türkçe dersleri veren öğretmenlerin kültür aktarımı açısından önemli rol oynadıklarını göstermektedir (Gün vd., 2014). Öğretmenler, ortak kültürel değerler üzerinden öğrencilerle daha kolay etkileşime girebilmektedir. Bu durum öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişimin daha kuvvetli kurulmasına yardımcı olmaktadır (Saygılı ve Kana, 2018). Dolayısıyla yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında görev yapan öğretmenlerin de öğrencilerin ana dilleri ve kültürleri hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir (Caner vd., 2019).

Alanyazın incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, öğrencilerin kültür aktarımı ile ilgili farklı görüşler sundukları ve kültür uyumunda sorun yaşadıkları anlaşılmaktadır (Güleç ve İnce, 2013; Kırbas ve Doğanay, 2015; Moralı ve Göçer, 2019). Örneğin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültürüyle ilgili çalışmaların sonuçları incelendiğinde öğrencilerin yemek, eğlence, giyim vb. konularda sorun yaşadıkları (Güleç ve İnce, 2013) ancak Türk kültürünü çok zengin, gizemli ve köklü buldukları anlaşılmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüne ilişkin algılarının belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada da öğrenciler açısından Türkiye'nin maddi kültür (mimarî, tarihî, gelenek-görenek) ve manevi kültür (saygı, misafirperver, yardımsever vb.) öğeleriyle örnek olabilecek bir ülke olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu nedenle öğrencilerin Türkiye'yi ve Türk kültürünü sevdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumun ise yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'ye ve Türk kültürüne ve Türkçe'ye karşı olumlu algı ve tutum geliştirdikleri dikkat çekmektedir. (Yıldız ve Karagöl (2022) yaptıkları çalışmada kültürel ya-

kınlığın sosyal uyumu kolaylaştırdığı ve iletişimin sağlıklı olması açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmanın sonucunda da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk insanını samimi, saygılı, yardımsever, misafirperver vb. özelliklerle algıladıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin Türkiye'yi huzurlu; tarihî, mimarî ve millî değerler açısından zengin bir ülke olarak algıladıkları sonuçlarına varılmıştır. Türklerin maddi ve manevi kültür unsurlarına saygılı ve hoşgörülü olması, Türk insanının diğer kültürlerle yaklaşımını da ortaya koymaktadır. Saygılı ve Kana (2020) yaptıkları çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürlerarası etkileşime katılma ve kültürlerarası etkileşime özen gösterme noktalarında duyarlı olduklarını belirtmişlerdir. Söz konusu çalışmanın mevcut çalışma sonuçlarını desteklediği anlaşılmaktadır. Bütün bu sonuçlar, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin hedef kültüre karşı duyarlı olmalarına ve Türk kültürüne karşı olumlu tutum geliştirmelerine aracılık etmektedir. Bununla birlikte bu çalışmanın sonuçlarından olan samimiyet, benzerlik, tarihi zenginlik, millî değer, huzur, dini inanç, mimari özellikler ve saygılı olma noktasında Türk insanına ya da Türkiye'ye yönelik olumlu bir tutum içerisinde olmalarıyla alanyazındaki bulgular ile örtüşmektedir.

Çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanımlarına kaynaklık eden unsurların; diziler/filmler, Yurt dışında eğitim veren Türk okulları, üniversiteler, internet-YouTube, yakın çevre, gezi ve kitaplar olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde, filmlerin Türk kültürünü paylaşmada önemli rol oynadığı görülmektedir (İşcan, 2011; İşcan ve Aktürk, 2021). Koparan ve Canbulat'ın (2020) ders kitapları, öğretim elemanları ve öğrencileri örneklem alıp yaptıkları durum çalışmasında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültür öğelerini daha çok sosyal hayattan, Türk arkadaşlarından ve dizilerden öğrendikleri, bununla birlikte ders kitaplarından ve öğretim elemanlarından da bu konuda yararlandıkları sonucuna varılmıştır. Söz konusu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında öğrencilerin ilgisine ve ihtiyaçlarına ilişkin kültürel unsurlara yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Çangal (2020) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sosyal medyanın kültürel unsurları tanımada yardımcı olduğu ve sosyalleşmeyi sağladığını belirtmektedir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile söz konusu çalışmanın sonuçlarından internetin (YouTube gibi) Türk kültürünü tanıtmada aracılık ettiği sonucu örtüşmektedir. Başka bir

çalışmanın sonuçlarına göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin gezi etkinlikleriyle Türk kültürünü daha yakından tanıdığı ve Türk dilini öğrenmeye karşı güdülerinin de arttığı anlaşılmaktadır (Çelik ve Genç, 2019). Yıldız (2015) çalışmasında, yurtdışındaki üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren Türk kültürü merkezlerinin Türkçe öğretimi ve Türk kültürünün tanıtılması konusunda birçok sorumluluğunun olduğunu belirtmektedir. Mevcut çalışmada, öğrencilerin Türk kültürünü tanımasına aracılık eden kaynağın Türkoloji bölümleri olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuç doğrultusunda, yurtdışında Türk kültürünü tanıtmada Türkoloji bölümlerinin önemli bir işlevi yerine getirdiği söylenebilir. Yurt dışındaki Türkçe öğretim merkezlerinin, Türk kültürünü daha kapsamlı öğretmesi yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye ve Türk kültürü hakkında daha sağlıklı bilgiler öğrenmesini sağlayacaktır. Bu durum, öğrencilerin Türk kültürüyle ilgili algılarının da olumlu yönde değişmesine katkı sunacaktır.

Bu çalışmanın sonuçlarına göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye ve Türk kültürüne yönelik algılarının olumlu yönde olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin Türk kültürünü kendi kültürlerine benzettiği, Türk insanını sakin, samimi, saygılı, misafirperver, yardımsever vb. özelliklere sahip insanlar olarak gördükleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler, Türkiye'yi ülke olarak rahat, huzurlu, maddi ve manevi değerlerini seven, koruyan bir ülke olarak algıladıklarını belirtmişlerdir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye ve Türk kültürü hakkında fikir sahibi oldukları sonucuna da ulaşılmıştır. Öğrencilerin Türkiye ve Türk kültürü hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayan kaynağın en fazla filmler, diziler; en az ise kitaplar olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra yurtdışında bulunan Türkçe öğretim merkezlerinin, internetin (YouTube gibi), yakın çevrelerinin ve Türkiye ile ilgili gezilerinin Türk kültürünü tanıtmada önemli olduğu görülmektedir. Bütün bu sonuçların yanı sıra öğrencilerin, Türkiye ve Türk kültürü hakkında edindikleri fikirlerin çoğunu, izledikleri dizi ve filmler aracılığıyla öğrendikleri ve Türkiye'ye geldikten sonra önceki fikirlerinin değiştiği sonuçlarına da ulaşılmıştır. Bu durum, yabancı ülkelerde yayınlanan Türk dizi ve filmlerinin Türkiye ve Türk kültürü algısı üzerindeki etkisinin oldukça fazla olduğunun bir göstergesidir. Çalışmanın sonuçları dikkate alınarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dersleri, Türk kültür öğelerine göre

hazırlanmış güncel dijital uygulamalardan yararlanılarak yapılabilir. Bu uygulamalar aracılığıyla Türkiye'deki somut ve somut olmayan kültürel miras değerleri sunulabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında kullanılmakta olan ders kitapları ve yardımcı materyallerde İstanbul dışındaki diğer şehirlere ve bu şehirlere ait farklı kültürel değerlere yer verilebilir.

Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türk kültürü hakkında gerçekçi bilgiler edinebilmesi için ders kapsamında yer alan tarihi yerler ve şehirlere gezi etkinlikleri düzenlenebilir. Ayrıca somut ve somut olmayan kültürel miras öğelerinin sıklıkla yer aldığı filmler/diziler çekilebilir.

Etik Bildirimi

Araştırma için gerekli etik kurul izni, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (17.02.2023 tarih ve 07/39 sayılı kararı) alınmıştır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışmasına yol açacak herhangi bir husus bulunmadığını beyan ederiz.

Kaynakça

[1] Açıkgöz, E. S. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: *Yeni Hitit yabancılar için Türkçe ders kitabı: (A1-A2 Düzeyi)*. Yüksek lisans tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

[2] Akcaoğlu, C. (2017). *Somut olmayan kültürel miras ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı*. Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

[3] Akkaya, S. (2020). Somut olmayan kültürel miras kapsamında dil müzeleri. G. Aydın (Eds.), *Yabancı/ikinci dil öğretiminde kültür ve kültürel etkileşim* içinde (s. 313-341). Pegem Akademi.

[4] Barcın, S. (2018). Türk Soylulara Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak atasözleri ve deyimlerin kullanımı: Kırgızistan-Türkiye ma-

nas üniversitesi altın köprü Türkçe öğretimi ders kitabı (B1 Seviyesi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(2), 1-16.

[5] Barın, E. (1994). Yabancılara Türkçenin öğretimi metodu. *Ankara Üniversitesi Tömer Dil Dergisi*, 17, 53- 56.

[6] Başar, U. (2021). Yabancılara Türkçe öğretiminde Yunus Emre'nin şiir ve menkıbelerinden yararlanma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(Yunus Emre ve Türkçe Özel Sayısı), 112-122.

[7] Bayraktar, S. (2015). Yeni Hitit 1 yabancılar için Türkçe ders kitabının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, 2, 7-23.

[8] Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi teknikler ve örnek çalışmalar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

[9] Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (2007). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods*. (5th ed.). Allyn and Bacon

[10] Boylu, E.,ve Başar, U. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin kültürel boyutu: Türkçe kalıp sözlerin farslara öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (43), 31-52.

[11] Bölükbaş, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies*, 5 (4), 221-235.

[12] Börekçi, M. (2006). Atatürk-dil ve kültür. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 15-21.

[13] Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş.ve Demirel, F. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (26. baskı). Pegem Akademi.

[14] Caner, M., Direkçi, B. ve Kurt, B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Journal of Language Education and Research*, 5(2), 76-92.

[15] Caner, M., Direkçi, B.ve Kurt, B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri.

Journal of Language Education and Research, 5(2), 76-92.

[16] Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. M. Sözbilir (Çev. Ed.). Pegem Akademi (Çalışmanın orijinali 2007’de yayımlanmıştır.)

[17] Çağlak, N. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi setlerinde geleneksel el sanatları: Yedi İklim seti örneği. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 8 (1), 93-111.

[18] Çakır, R. (2020). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında hazırlanan yedi iklim kitap setinin anonim Türk halk edebiyatı unsurları açısından incelemesi, *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3 (2), 206-230.

[19] Çangal, Ö. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının yazma becerisine yönelik öğrenci görüşleri. *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, I/II (Özel Sayı), 52-61.

[20] Çelik, H. (2014). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin Türkiye’de kültüre ve dine ait algıları. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (1), 41-52.

[21] Çelik, H. ve Genç, A. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Motivasyon ve Kültür Aktarım Aracı: Gezi-Gözlem Etkinlikleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 4 (1), 42-53.

[22] Çoban, İ. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde müziğin yeri: bir horon örneği. *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1 (1), 20-37.

[23] Dağdeviren, İ. ve Oğur, E. (2021). Yabancılar Türkçe öğretiminde efsane türü metinlerden hareketle kültür aktarımı. *Turkish Studies-Language*, 16(3), 1831-1852.

[24] Dağdeviren, İ. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde efsane türü metinlerden hareketle kültür aktarımının değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.

[25] Demir, A.ve Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 30, 51-72.

[26] Demirtaş, İ. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki atasözü ve deyimlerin kültür aktarımına katkısı*.Yüksek lisans tezi.Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.

[27] Doyumğaç, İ. (2022). Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 5(2), 179-200.

[28] Erdem, M. D., Gün, M.ve Karateke, B. (2015). İleri seviye için hazırlanan İstanbul yabancılar Türkçe öğretim setinin kültür aktarımı açısından incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 3(1), 8-17.

[29] Erdem, M. V. (2018). *Yabancılar Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımına ilişkin öğretici görüşlerinin incelenmesi*.Yüksek lisans tezi. Adıyaman Üniversitesi,Adıyaman..

[30] Erdil, M. (2018). Türkçe okutmanlarına ve yabancı öğrencilere göre İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitaplarında (A1-A2) kültür aktarımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 6(1), 337-357.

[31] Göçer, A. (2012). Dil kültür ilişkisi ve etkileşimi üzerine. *Türk Dili*, 50-57.

[32] Güleç, İ.ve İnce, B. (2013). Türkçe öğrenen yabancıların günlük yaşamla ilişkin kültürel algıları üzerine bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 3(3), 95-106.

[33] Güleç, İ.ve Ömeroğlu, E. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür etkileşimi*. Nobel Akademik.

[34] Gün, M. (2015). Yabancılar Türkçe öğretimi veren öğretim elemanlarının Adıyaman ili çadır kent bölgesinde Türkçe öğrenen Suriyeli mültecilere Türk kültürü aktarımına ilişkin görüşleri. *Cappadocia Journal of History and Social Sciences*, 5, 119-138.

[35] Gün, M.ve Çeri, N. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımında müzelerin kullanılması. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 7(4), 1275-1291.

[36] Güvenç, B. (1979). *İnsan ve kültür*. Remzi Kitabevi.

[37] UNESCO (1982). *Mexico city declaration on cultural policies world conference on cultural policies*. https://culturalrights.net/descargas/drets_culturals401.pdf 20.08.2023 tarihinde erişilmiştir.

[38] İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies*, 6(3), 939-948.

[39] İşcan, A. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanma. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (58), 437-452.

[40] İşcan, A.ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi iklim Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.

[41] İşcan, İ.ve Aktürk, Y. (2014). Televizyon dizilerinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanımı: seksenler dizisi örneği. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 234-246.

[42] Kaçmaz, E.ve Demirtaş, İ. (2021). Yabancılar Türkçe öğretimi setlerindeki atasözleri ve deyimlerin kültür aktarıcılığı görevi: Yedi iklim Türkçe ders kitabı (C1) örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, (9.2), 77-100.

[43] Kalenderoğlu, İ. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel düzey (A1, A2) ders kitaplarında kültür aktarımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 4(12), 73-83.

[44] Kalfa, M. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde sözlü kültür unsurlarının kullanımı. *Milli Folklor*, 25(97).

[45] Kana, F.ve Nazik, N. (2023). Türkiye'de yaşayan Türkçe öğrenmiş yabancıların Türk kültürüne karşı tutumları. F. Kana, (Ed.). *Türkçe eğitiminde güncel araştırmalar içinde* (s. 139-166). İstanbul: Holistence publications.

[46] Kaplan, K. (2021). Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti (temel seviye a1) ders kitabında kullanılan görsellerle sağlanan kültür aktarımının değerlendirilmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4 (1), 78-92.

[47] Karaağaç, G. (2013). Dil Bilimi terimleri sözlüğü. *Türk Dil Kurumu*.

[48] Karababa, Z. C.ve Üstünsoy-Taşkın, S. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi. *Dil Dergisi*, 157, 65-80.

[49] Kılıç, F. (2019). *Kültürel öğeler açısından yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kaynak incelemesi: Türkçeye yolculuk b1-b2 ve altay Türkçe öğreniyorum b1-b2 örnekleri*.Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi,Sakarya.

[50] Kırbaş, G.ve Doğanay, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi/öğreniminde dizi ve filmler. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 1052-1061.

[51] Kocayanak, D. (2019, 25-26 Nisan). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültür aktarımı: Türkçeye yolculuk öğretim seti örneği: (A1-A2 düzeyi)* [Tam metin]. Prof. Dr. Sedat Sever Armağan Türkçe eğitimi ve çocuk edebiyatı kurultayı (s. 160-170), Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.

[52] Kutlu, A. (2015). Yabancılarla Türkçe öğretiminde kültürün araç olarak kullanımı: Gazi yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 Seviyesi). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 697-710. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/22599/241440>

[53] Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative research design: An interactive approach*. California: SAGE Publications.

[54] Melanlıoğlu, D. (2013). Kültürler arası iletişim odaklı yaklaşım. M. Durmuş ve A. Okur (Ed.). *Yabancılarla Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 129-134). Ankara: Grafiker Yayınları.

[55] Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (2nd ed.). Jossey-Bass.

[56] Moralı, G. ve Göçer, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür paylaşımına yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1115-1129.

[57] Mutlu, H. H. ve Set, G. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan C1 seviye ders kitaplarındaki kültür unsurlarının incelenmesi (Gazi yabancılar için Türkçe-İstanbul yabancılar için Türkçe). *Dil Dergisi*, 1 (171), 91-108.

[58] Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılar türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (2), 1619-1640. 10.9761/jasss_686

[59] Ökten, C. E. ve Kavanoz, S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 9(3), 845-862.

[60] Özkan, E. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında Türk kültür öğeleri olarak atasözleri ve deyimler. *International Journal Of Social Humanities Sciences Research*, 4(10), 295-300.

[61] Saygılı, D. ve Kana, F. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılığı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1041-1063.

[62] Sever, P. (2019). *Yeni Hitit dil öğretim seti ile Yedi İklim öğretim setinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı açısından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir

[63] Seyrek, S. (2020). Dil-kültür ilişkisi doğrultusunda yabancı dil öğretimi. *International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language*, 3 (2), 165-186.

[64] Tanrıku, L. ve Çelik, S. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde broşürlerin kültür aktarımında kullanımı. *Zeitschrift für Forschungen zur deutschen Sprache und Literatur*, 1(2), 62-73.

[65] Türk Dil Kurumu, (2023). <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 04.05.2023

[66] Terzioğlu, Y. (2013). *Türk soylulara Türkiye Türkçesi öğretimi: Yesevi Türkçe öğretim seti örneği*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara

[67] Turgut-Yeşilyurt, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımında nasreddin hoca fıkralarının b2 seviyesinde değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

[68] Türkben, T. ve Alptekin, E. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital öyküleme aracılığıyla kültürel öğelerin aktarımı. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7 (1), 23-58.

[69] Yavuzel, S. T. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel aktarım açısından türkülerin önemi*. Yüksek lisans tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.

[70] Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin

[71] Yıldız, N. ve Karagöl, E. T. (2022). Ankara’da öğrenim gören Suriyeli lisansüstü öğrencilerin çok kültürlülük ve kimlik bağlamında sosyal uyum algıları. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 33 (1), 41-68.

[72] Yıldız, Ü. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında Türk dili ve kültürü merkezlerinin işlevselliği. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10 (4), 983-1004.

[73] Yılmaz, D. (2022). Türkçe ders kitaplarındaki erdemler teması metinlerinde yer alan kalıp sözler. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 7(2), 15-34.

[74] Yılmaz, M., Tezcan, A. ve Doyumğaç, İ. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi eğitmenlerinin Türkçe öğretim yöntemi hakkındaki görüşleri. *International Journal of Language Academy*, 6(2), 263-280.

[75] Yılmaz, F. ve Ertürk-Şenden, Y. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde kalıp sözler: Babam ve oğlum film örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 32, 187-202.

[76] Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.), Sag.

Extended Abstract

Language learning is not just about acquiring the fundamental skills and rules of the target language; it also includes learning culture, engaging in cultural interactions, and participating in cultural experiences. Considering that language is the carrier of culture, this study aims to determine the perceptions of learners of Turkish as a foreign language about Turkish culture. For this purpose, interviews were conducted with 23 students at the C1 level who are learning Turkish as a foreign language in Türkiye. The participants were foreign students enrolled in a state university's TÖMER program during the 2022-2023 academic year. Descriptive analysis technique was employed to analyze the data collected through semi-structured interview forms. The findings of the study revealed that learners of Turkish as a foreign language perceive Turkish people as warm, respectful, helpful, hospitable, etc., and they believe that Turkish people uphold both material and spiritual values and remain faithful to their beliefs. Furthermore, the learners believe that Turkish culture has a rich historical background. The study also found that learners become acquainted with Turkish culture primarily through media such as TV series and films, Turkish schools abroad, universities, the internet (YouTube, etc.), their immediate environment, travel experiences, and books.

Considering that language is a carrier of culture, learning a new language inherently involves acquiring the culture associated with it. Hence, when a student learns a new language, they are also, simultaneously, immersing themselves in the culture it belongs to. Consequently, an individual's sentiments, thoughts, and perceptions regarding the society where the language is spoken and the culture it represents can undergo changes both before and after learning the language. The aim of this study is to ascertain the perceptions of learners of Turkish as a foreign language regarding Turkish culture in Türkiye. To achieve this objective, the following questions were investigated within the framework of the study's purpose:

- 1- What are your thoughts about Türkiye and Turkish culture?
- 2- What are the sources/elements that help you learn about Türkiye and Turkish culture?
- 3- How do you think your thoughts about Türkiye and Turkish culture have changed after starting to learn Turkish?

This qualitative study aims to identify changes in foreign students' perceptions of Turkish culture due to various reasons for coming to Türkiye and learning Turkish as a foreign language. The study employs a qualitative research design, specifically a case study design, which is suitable for the structure of the study. The participants of the study consist of 23 foreign students at the C1 level who are learning Turkish as a foreign language at a Turkish Language Teaching Application and Research Center affiliated with a state university in Türkiye. Out of the participants, 7 are male and 16 are female. The choice of participants at the C1 level is due to their ability to express themselves easily and their proximity to Turkish culture. Data for the study were collected using a semi-structured interview form prepared by the researchers. This form was used to determine changes in foreign students' perceptions of Turkish culture and the factors behind these changes. The questions were reviewed by two instructors for content validity. Through this form, questions prepared by the researchers were administered to the students who came to Türkiye to learn Turkish and were learning Turkish at the C1 level using a semi-structured interview form. Pre-prepared question sheets were distributed to the students. Thus, the interview form was prepared by the researchers to align with the aim of the study.

In the current study, due to the detailed examination of students' written opinions, the descriptive analysis technique, a qualitative research method, was employed. Descriptive analysis involves categorizing analyses into predefined themes. While in descriptive analysis, data are categorized into pre-established categories, in content analysis, categories are formed based on the content. In this study, the perceptions of students learning Turkish as a foreign language were explored concerning Turkish culture through a semi-structured interview form. The data were obtained using descriptive analysis, followed by coding the students' responses to the questions based on the identified themes. The data were then interpreted and discussed in the results section, in line with the research questions. The written opinions of the students were represented by codes. Female participants were coded as K1, K2, K3..., while male participants were coded as E1, E2, E3... In this study, direct quotations were taken from students' responses, from which the codes and categories were derived.

It is evident from the current study that one of the sources facilitating stu-

dents' familiarity with Turkish culture is the departments of Turkology. In line with this outcome, it can be argued that Turkology departments play a significant role in introducing Turkish culture abroad. Foreign language centers for Turkish education abroad could contribute to a more comprehensive understanding of Turkish culture, enabling students learning Turkish as a foreign language to acquire more accurate information about Türkiye and its culture. Consequently, this would lead to a positive shift in foreign students' perceptions of Turkish culture.

According to the findings of this study, it is evident that foreign students learning Turkish as a foreign language hold positive perceptions about Türkiye and Turkish culture. The students tend to draw parallels between Turkish culture and their own, perceiving Turkish individuals as serene, warm, respectful, hospitable, helpful, and possessing similar qualities. Furthermore, the participants view Türkiye as a nation characterized by comfort, tranquility, and a commitment to safeguarding both material and spiritual values. In addition, when we evaluate the findings obtained in the study, it was concluded that students who learn Turkish as a foreign language have an idea about Türkiye and Turkish culture before coming to Turkey. The primary sources of insight into Turkish culture for students are primarily films and TV series, while books have comparatively less impact. Moreover, it is evident that Turkish language centers abroad, on-line platforms (such as YouTube), immediate surroundings, and visits to Türkiye play crucial roles in introducing students to Turkish culture. In addition to all these results, it is also evident that students acquire a substantial portion of their impressions about Türkiye and Turkish culture from TV series and films, and these impressions tend to evolve after their arrival in Türkiye. This phenomenon highlights the considerable influence of Turkish TV series and films broadcasted in foreign countries on shaping perceptions about Türkiye and Turkish culture. Considering the study's conclusions, the following recommendations can be proposed:

Foreign language instruction in Turkish can be enhanced by utilizing contemporary digital applications designed around Turkish cultural elements. Through these applications, both tangible and intangible cultural heritage values of Türkiye can be presented.

Instructional materials and textbooks utilized in Turkish language educati-

on for foreign students can incorporate content focusing on cities beyond İstanbul and their distinct cultural values.

For learners of Turkish as a foreign language in Türkiye to acquire realistic information about Türkiye and Turkish culture, excursion activities can be organized to historical places and cities covered in the course. In addition, movies/series can be made in which tangible and intangible cultural heritage is prioritized.